

rastočo duhovno kompaktnost, ki je okvir in baza vsega drugega, važnega za nacionalno bodočnost.

Univerzi v Ljubljani pripada slično kot onima v Zagrebu in v Beogradu velika vloga. Tudi semkaj prihaja znaten odstotek studentov iz srbsko-hrvatskih predelov, in prav tako hodijo ter bodo hodili slovenski akademiki tudi na univerzi v Zagreb in Beograd. Na univerzi v Ljubljani delujejo tudi srbski ter hrvatski znanstveniki in v profesorskem zboru v Beogradu in Zagrebu so tudi Slovenci. Samo ob sebi uveljaviti mora biti, da vrši univerza sama poleg specifične slovenske funkcije tudi vlogo enega od najvažnejših skupnostnih faktorjev, da proučuje, poučuje in bodri jugoslovansko. V to višjo zgradbo rasto vrhovi slovenstva in slovenske kulture in rasto dalje v veliko obče človeško in človečansko skupnost.

IZ SODOBNE ŠPANSKE LIRIKE

A LOJZ GRADNIK

JUAN RAMÓN JIMÉNEZ

OBERON

O, samo toliko sem te obdržal v sebi,
kot reke val drži vejevje vrbe v bregu;
mimogredoč sem dan in noč bil v tvoji duši
in tudi ti si v moji duši bila vedno,
a vendar nisi nikdar moja bila; slepo
nebo zadostovalo je in reven veter,
da si izginila iz mojega življenja.

BEŽNI POVRATEK

Kako je bilo, Bog, kako je bilo?
O, srce lažno, neodločni duh!
Je bilo kakor vetra hitro krilo?
Je bilo ko pomladi beg in puh?
Tako je bila lahka, spreminljiva,
kot seme, ki odnaša ga perôt,
nejasna kot smehljaj, ki v smeh se skriva
in puhla kot zastave je frfôt.
Zastava, smeh, perotno seme, krila
pomladi junijeve, vetra val...
Kako norčav in tužen karneval!

Zamenjal z ničem tvoje sem premêne,
— Spomin, grenkob čebela slepa, pene —
Ne vem kaj bila si, vem, da si bila!

LJUBEZEN

Nisi umrla, ne.

Prerajaš se
z rožami v vsaki pomladi.
Kakor življenje, imaš
svoje vele liste;
imaš svoj sneg, kakor
življenje...

Preveč je tvoja prst,
o ljubezen, posejana
z globokimi obeti,
ki se bodo izpolnili v isti
pozabi.

Vse zaman je, da ne hrepeniš!
Sladki veterc se neki dan v dušo povrne,
v zvezdnati noči,
padeš, ljubezen, na srce,
čista, ko prva rosa.

Ker si čista, ker si večna!
Vpričo tebe vzplahutajo v belem roju
nežni golobi, ki so zdeli se mrtvi.
Samotni cvet odpiraš z novimi listi,
nesmrtno luč zlatiš z novimi jeziki...
Od vekomaj do vekomaj si, ljubezen,
kakor pomlad!

ELEGIJA

Rad imam ob reki gaj zeleni,
solnce med vejevjem gre v zaton,
in nad zlatim cvetjem, misli v meni,
s strujo jadrno hite v zaklon.

K morju? K nebu? V svet? Kaj vem... V globine
zvezde padajo z nebeških streh.
Slavec tih razmišlja... Bolečine
lepe so, nad tugo cvete smeh.

UPEPELJENE ROŽE

Na vse moje klice
si odgovorila le s tihim odjekom...
Ali, kje si ti, žena, ki še vedno si moja,
kje si zdaj, da te ne vidim...?

Vrt spominov presladkih,
zaton sanj, sanj bodočih,
veter, ki komaj obveješ stvari,
ki so daleč, predaleč.
Ali bom prehodil zdaj življenje,
tipajoč, ko slepec? —

Na vse moje vzdihe
si odgovorila z mirnim šepetom.
Ah, tukaj si, tu si:
opajaš me, čutim te! ...
Ali, kje si ti, žena, ki še vedno si moja,
kje si zdaj, da te ne vidim?

LJUDSTVO

Ljubezen hodi
po poljih; trka
na duri
siromašnih selišč.

In žene osamele,
s koprnečimi očmi,
jo čujejo prihajati,
zadržujejo jo, vprašujejo:
«Odkod pa in kam?»
Zahajajoče solnce pušča,
blodeč med lučkami
medlimi, svojo lepoto
in skozi temno

drevo pred pragom,
oči — kako velike! —
jo vidijo v zvezdah.

V noči polna
telesa sanjajo;
in v srcu,
ki je brez vere in vede,
vse meso zakipi,
— cveti zemlje! —
gnezdo, ki diši
prijetno v bedi,
čaka nežno
na moža — otroka.

Skoro mož pride.
Žena se oddahne...
Najslabše blato
pomladi.

POSLEDNJA LUČ

Luč v gozdu, v senci, si se izgubila?
Solnce je zašlo, luč v gozdu, v senci!
Luč, glej, ostala si
igrajoč se z zelenimi listi!

Reci, kaj storiš, če tvoje solnce zaide?
Luč, pridi na ta list
prebeli in moje srce
mračno, za večno, rožna devica, ozláti.

A N T O N I O M A C H A D O

I.

Ura je odbila dvanajsto... Biló je dvanajst
udarcev z lopato v zemljó...
«Moja ura!» sem kriknil — Tišina
mi je odvrnila: Ne boj se;
zadnji kanec boš videl kapljati
samo v vodni uri drhteči.

Premnoge še ure boš spal
pokojno nad staro obalo,
in nekega jasnega jutra zazreš
svojo barko pripeto ob drugem bregu.

II.

Danes boš iskal zaman
svojemu srcu tolažbe.

Tvoje sojenice so odgrnile
pajčolan tvojih sanj.
Studenec je nem
in vrt ovenel.
Zdaj so ostale le solze,
da plakaš. Samo plakati moreš v tišini!

III.

S praga sna sem začul klic...
Bil je dobri, preljubljeni glas.

«Reci mi; pojdeš z menoj gledat dušo?»
Božanje milo mi je srce oblilo.